

İstifadəçilərin statistik məlumatlarla təmin olunması barədə onlayn sorğunun nəticələri

“2013-2017-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəsmi statistikanın inkişafı Dövlət Proqramı”nda və Dövlət Statistika Komitəsinin iştirak etdiyi digər dövlət proqramlarında icrası 2016-cı ildə nəzərdə tutulan tədbirlər planınının 6.3.6-cı “İstifadəçilərin statistik məlumatlarla təmin olunması barədə sorğunun keçirilməsi” yarımbəndinin icrası ilə bağlı cari ildə sorğu keçirilmişdir.

Sorğu özündə istifadəçilərin fəaliyyət sahəsini, onların maraq dairəsini, hansı statistik məlumatlara inamının olmasını, statistik fəaliyyətin keyfiyyət baxımından qiymətləndirilməsini, Komitənin veb sahifəsinin istifadəsinin rahatlığını, statistik məlumatların aktual, dolğun olmasının qiymətləndirilməsini, istifadəçilərə xidmət səviyyəsinin keyfiyyətini, statistik məlumatların istifadəçilərinin Dövlətstatkomun yayım təqvimindən xəbərdar olmasını, Dövlətstatkomun fəaliyyətindən nə dərəcədə razı olduqlarını və s. əks etdirən suallardan ibarətdir.

25.11.2016-cı il tarixinə sorğuda 2909 nəfər iştirak etmişdir. Sorğuda iştirak edənlərin 41 faizi qeyri-dövlət müəssisələrini, 38 faizi dövlət idarəetmə orqanlarını təmsil etmiş, 14 faizini fiziki şəxslər, 6 faizini tələbə, elmi işçilər, 1 faizini isə digər istifadəçilər təşkil etmişdir. Maraq göstərilən sahələr içərisində ən çox əmək bazarı, əhali və gender statistikas, ticarət, qiymət, milli hesablar, təhsil, elm və mədəniyyət, maliyyə və bank, sənaye, energetika, kənd təsərrüfatı, tikinti statistikas sahələri üstünlük təşkil edir.

Rəyini bildirenlərin 68 faizindən çoxu statistik məlumatlardan 3 ildən artıq istifadə etdiyini qeyd etmişdir. İstifadəçilərin 10 faizi hər həftə, 50 faizi isə hər ay statistik məlumatlardan istifadə etdiyini bildirmişdir.

Dövlətstatkomun internet sahifəsi statistik məlumatların əldə edilməsinin əsas mənbəyi kimi istifadəçilərin əksəriyyəti tərəfindən qeyd edilmişdir. Bundan sonra əsas vacib məlumat mənbəyi kimi Dövlətstatkomun nəşrləri, KİV məlumatları, fərdi şəkildə sorğu göndərilməsi göstərilmişdir.

Sorğunun “Dövlətstatkoma və onun yaydığı statistik məlumatlara etibar edirsiniz?” sualına iştirakçıların 87.0 faizi “bəli”, 9.7 faizi “qismən”, 0.4 faizi “xeyr” cavabını bildirmiş, 2.9 faizi isə münasibət bildirməmişdir.

Rəyini bildirenlərin 80 faizi statistik məlumatların hazırlanması metodlarına və istifadə olunan mənbələrə dair Dövlətstatkomun təqdim etdiyi izahedici informasiyaya-metaməlumatlara müraciət etdiyini qeyd etmişdir.

Cədvəl 1

Real vəziyyətə uyğunluğu baxımından Dövlətstatkom tərəfindən verilən aşağıdakı göstəricilər üzrə məlumatlara inam səviyyəsi (faizlə)

	İnanıram	Qismən inanıram	İnanmıram	Bilmirəm
Əhalinin sayı	88.0	6.5	4.0	1.5
Əhalinin gəlirləri	67.9	20.8	6.9	4.4
Yoxsulluq səviyyəsi	61.0	23.5	7.1	8.4
İşsizlik səviyyəsi	61.0	24.1	8.0	6.9
Ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artım tempi	74.7	13.2	2.2	9.9
Sənaye istehsalı	73.4	12.9	1.5	12.2
İnflyasiyanın tempi	65.0	17.0	4.2	13.8
Orta aylıq əmək haqqı	72.0	14.8	3.4	3.8

Cədvəldən göründüyü kimi, sorğu iştirakçıları daha çox əhalinin sayı ilə bağlı məlumatlara inanır. Belə ki, rəy bildirenlərin 88.0 faizi bu göstəriciyə inandığını bildirmiş, 4.0 faizinin rəyi isə mənfi olmuşdur. İstifadəçilərin ikinci ən çox inandığı göstərici ÜDM-nin artım tempi olmuşdur ki, burada inananların xüsusi çəkisi 74.7 faiz təşkil etmişdir. Orta aylıq əmək haqqı ilə bağlı isə istifadəçilərin 72.0 faizi inandığını bildirmişdir. İnam baxımından ən aşağı nəticə yoxsulluq və işsizlik səviyyəsi ilə bağlı olmuşdur. Yoxsulluq səviyyəsi üzrə öz rəyini bildirenlərin 61.0 faizi inandığını bildirmiş, 23.5 faizi qismən inandığını, 7.1 faizi isə inanmadığını bildirmişdir. İşsizlik səviyyəsi üzrə isə öz rəyini bildirenlərin 61.0 faizi inandığını, 24.1 faizi qismən inandığını, 8.0 faizi isə inanmadığını bildirmişdir. Bütövlükdə, göstəricilərin hər biri üzrə inananlar rəyini bildirenlərin böyük çoxluğunu təşkil etmişdir.

Cədvəl 2

Göstərilən müddəalara münasibət (faizlə)

	Bəli	Qismən	Xeyr	Bilmirəm
Dövlətstatkom yaxşı (keyfiyyətli) statistik informasiya təqdim edir	86.9	10.5	0.4	2.2
Dövlətstatkomun statistik informasiyası daha vacib ictimai hadisələri əks etdirir	81.6	11.8	1.0	5.6
Dövlətstatkom qərəzsiz məlumatları təqdim edir	83.4	6.8	2.4	7.4
Dövlətstatkom öz informasiya materiallarını və xidmətlərini istifadəçilərə mütəmadi olaraq təqdim edir	84.5	7.0	0.8	7.7

Sorğunun Dövlətstatkomun veb-səhifəsi ilə bağlı suallarına dair aşağıdakı nəticələr əldə edilmişdir:

Cədvəl 3

faizlə

	Bəli	Xeyr	Bilmirəm
Veb-saytın dizaynı maraqlıdır	85.9	2.3	11.8
Veb-saytın istifadəsi asandır	93.6	1.5	4.9
Axtardığım məlumata tez daxil oluram	90.5	3.6	5.9

Nəticələrdən görünür ki, ümumilikdə hər üç meyar üzrə Dövlətstatkomun veb-səhifəsi ilə bağlı rəylər müsbətdir. Sorğu iştirakçılarının 85 faizindən çoxu “bəli” cavabını qeyd etmişdir.

“Dövlətstatkom statistik məlumatları vaxtlı-vaxtında yayır?” sualına rəy bildirenlərin 87.0 faizi müsbət cavab vermişdir.

Sorğuda iştirak edənlərin 86.0 faizi Dövlətstatkomun yaydığı statistik məlumatları aktual, dolğun olduğunu hesab etmiş, 14.0 faizi isə qismən razılaşmışdır.

Sorğu iştirakçılarının 76.0 faizi Dövlətstatkomun yayım təqvimindən xəbərdar olduğunu bildirmişdir. “Dövlətstatkom statistik məlumatları yayım təqvimində göstərilmiş tarixdə yayır?” sualında iştirakçıların 98.0 faizi müsbət cavab verib. “Statistik məlumatların dəqiqləşməsi (yenidən baxılması) haqqında informasiya kifayət edicidir?” sualında isə 80.0 faiz “bəli” cavabını qeyd edib. “İstifadə etdiyiniz statistik məlumatlarla əlaqəli informasiyanı asan əldə

edirsiniz?” sualına isə sorğu iştirakçılarının 84.0 faizi müsbət cavab vermişdir. “Statistik məlumatlarla əlaqəli informasiya kifayət qədər aydın və təfəssilatlıdır” bəndində isə “bəli” cavab verənlərin payı 80.0 faiz olmuşdur.

Cədvəl 4

İstifadəçilərə xidmət səviyyəsi ilə bağlı rəylər (faizlə)

	Bəli	Xeyr	Rəyim yoxdur
Dövlətstatkomdan məlumatlarla bağlı izahları və ya şərhləri telefon və ya e-poçt vasitəsilə əldə edə bilərsiniz?	73.0	8.0	19.0
Dövlətstatkom statistik məlumatları asan başa düşülən formada təqdim edir?	91.0	1.0	8.0

Sualın həll edilməsi tezliyi, heyətin nəzakətliliyi, informasiyanın əldə olunması üçün müvafiq əməkdaşların axtarılmasının asanlıqı kimi sualları respondentlərin 70 faizindən çoxu yaxşı və yüksək qiymətləndirmişdir.

“Ümumilikdə Dövlətstatkomun fəaliyyəti ilə razı olduğunuzu necə qiymətləndirirsiniz?” sualına cavablar aşağıdakı kimidir:

	faizlə			
Aşağı	Orta	Yaxşı	Yüksək	Rəyim yoxdur
1.4	9.7	47.0	38.8	3.1

Cavablardan görmək olar ki, öz rəyini bildirenlərin böyük əksəriyyəti Dövlətstatkomun fəaliyyətindən razı qaldıqlarını bildirmişlər. Sorğu nəticələrini yekunlaşdıraraq demək olar ki, statistik məlumatların istifadəçilərinin statistik məlumatlara və onların keyfiyyətinə, statistika orqanının fəaliyyətinə münasibəti müsbətdir.

Onlayn rejimdə olan bu sorğu müntəzəm olaraq keçirilir və istifadəçilər üçün Dövlətstatkomun internet sahifəsində daim aktivdir. Bu tip sorğular Dövlətstatkomun fəaliyyətinin gələcəkdə təkmilləşdirilməli olan istiqamətlərini müəyyən etməyə imkan verir, rəsmi statistika fəaliyyətinin istifadəçilərin tələbatlarına daha dolğun cavab verməsinə, onların zəruri statistik məlumatlarla vaxtılı-vaxtında tam təmin olunması işinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə şərat yaradır.